

**KURATORIUM OŚWIATY
w Gorzowie Wlkp.
Wydział Nadzoru Pedagogicznego**

**Wspomaganie
szkół i placówek nadzorowanych przez Lubuskiego Kuratora
Oświaty – analizy ilościowe i jakościowe wyników sprawowanego
nadzoru pedagogicznego za okres IX - II
roku szkolnego 2017/2018**

Gorzów Wlkp., 28 marca 2018 r.

Spis treści

1. Ewaluacja zewnętrzna

Analiza ilościowa przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w okresach: IX - II roku szkolnego 2017/2018.....	3
Analiza ilościowa i jakościowa wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w przedszkolach w okresie IX - II roku szkolnego 2017/2018.....	3
Analiza ilościowa i jakościowa wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w szkołach podstawowych w okresie IX - II roku szkolnego 2017/2018.....	7
Analiza ilościowa i jakościowa wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w liceach ogólnokształcących w okresie IX - II roku szkolnego 2017/2018.....	10
Wnioski	12

2. Kontrole przewidziane w planie nadzoru pedagogicznego

Analiza ilościowa przeprowadzonych kontroli przewidzianych w planie nadzoru pedagogicznego w okresach: IX - II w roku szkolnym 2017/201.....	13
Analiza jakościowa wyników kontroli przewidzianych w planie nadzoru pedagogicznego przeprowadzonych w okresie od 1 września 2018 r. do 28 lutego 2018 r.....	13
Wnioski	13

2. Kontrole w trybie działań doraźnych

Analiza ilościowa przeprowadzonych kontroli w trybie działań doraźnych w okresie: IX - II w roku szkolnym 2017/2018.....	15
Analiza jakościowa wyników kontroli w trybie działań doraźnych przeprowadzonych w okresie od 1 września 2017 r. do 28 lutego 2018 r.	16
Wnioski.....	16

**Analiza ilościowa
przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych w okresach:
IX – II roku szkolnego 2017/2018**

Rodzaj ewaluacji	Plan	Liczba przeprowadzonych ewaluacji zewnętrznych					
		IX-II		III-VIII		Ogółem	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Całościowa	0	0	0			0	0
Problemowa w zakresie MEN	30	16	30			16	30
Problemowa w zakresie LKO	20	11	55			11	55
Razem	50	27	54			27	54

W okresie od grudnia 2017r. do lutego 2018 r. na terenie województwa lubuskiego zostały przeprowadzone ewaluacje zewnętrzne problemowe, którymi objęto 8 przedszkoli publicznych, 1 niepubliczne i 3 oddziały przedszkolne. Ewaluacje problemowe w badanych przedszkolach dotyczyły dwóch wymagań wskazanych zgodnie z rozporządzeniem MEN z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2015 r. poz.1214), wskazanych w roku szkolnym 2017/2018 przez Ministra Edukacji Narodowej, tj. wymagania 2 – *Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej* i wymagania 4 – *Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne*. Ewaluacje problemowe wskazanych przez Lubuskiego Kuratora Oświaty: *Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się i Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji*. Wnioski z ewaluacji zewnętrznej za okres IX-XI 2017 r. zostały opublikowane na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp. w *Nadzorze Pedagogicznym w zakładce Wspomaganie* z dnia 13 grudnia 2017 r.

**Analiza jakościowa
wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w 12 przedszkolach
w okresie XII – II roku szkolnego 2017/ 2018**

Wymaganie 2: Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej. MEN

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymagania 2. obejmowała trzy obszary: *Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej i wykorzystują je w zabawie i w sytuacjach zadaniowych; Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem warunków i sposobów jej realizacji; W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.*

Działania nauczycieli wpływają na poziom opanowania przez dzieci najważniejszych umiejętności opisanych w podstawie programowej, codziennie dzieci kształtują umiejętności przygotowujące je do podjęcia nauki w szkole poprzez podejmowanie samodzielnej aktywności poznawczej i samodzielnego wykonywania czynności samoobsługowych i higienicznych. Podstawa programowa jest w przedszkolach realizowana z wykorzystaniem, m.in. głównych celów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci, kluczowych zadań nauczyciela, aranżacji przestrzeni i zalecanego wyposażenia pomieszczeń, doboru stosownych pomocy dydaktycznych oraz zalecanych metod pracy i form aktywności dziecka. Nauczyciele monitorują osiągnięcia dzieci poprzez, m.in. sprawdzanie, w jaki sposób wykonują zadania, przekazywanie im informacji zwrotnej, sprawdzanie, czy właściwie zrozumiały omawiane kwestie, zadawanie pytań oraz umożliwienie im wypowiedzenia się i pozyskiwanie w ten sposób informacji zwrotnej. Uzyskane informacje służą do modyfikacji dydaktyczno – wychowawczej.

Wymaganie 4: Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne MEN

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymaganie 4. obejmowała pięć obszarów: Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie, a relacje między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci wiedzą jakich zachowań się od nich oczekuje. W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. Podejmuje się działania wychowawcze i profilaktyczne mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Podejmowane działania wychowawcze i profilaktyczne są monitorowane, ocenia się ich skuteczność, a w razie potrzeb modyfikuje.

Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie, właściwe relacje zarówno między samymi dziećmi w grupach, jak również całej społeczności przedszkolnej wpływają na to, że czują się one bezpiecznie i mają zapewnione fizyczne i psychiczne bezpieczeństwo. Relacje między wszystkimi członkami społeczności oparte są na dialogu i zespołowym podejmowaniu decyzji, otwartości i zaufaniu, co służy współpracy i współdziałaniu na rzecz dzieci. Dzieci otoczone są opieką, pomieszczenia, w których przebywają oraz plac zabaw wyposażone są w odpowiedni sprzęt z certyfikatami, który nie zagraża zdrowiu. Nauczyciele często przypominają zasady bezpiecznej zabawy, przestrzegają zakazu nieoddalania się od grupy. W przypadku niebezpiecznych zachowań wśród dzieci nauczyciele reagują natychmiast, rozmawiają, pouczają, stosują również różne techniki wyciszając. Dzieci znają, rozumieją i potrafią określić zasady obowiązujące w oddziale przedszkolnym, akceptują je i stosują w kontaktach z innymi. Zachowania większości dzieci były zgodne z ustalonymi normami społecznymi, bawią się wspólnie, pomagają sobie nawzajem, potrafią się wyciszyć. Nauczyciele kształtują u wychowanków odpowiedzialność za działania własne i działania podejmowane w grupie między innymi poprzez: pochwałę wobec grupy i przed rodzicami, przydzielanie dzieciom ważnego zadania do wykonania, wdrażanie do pomagania sobie nawzajem, wdrażanie zasad zdrowego żywienia, uczenie poszanowania swojej i cudzej własności. Umożliwiają wychowankom dokonywania wyborów i podejmowania decyzji w różnych sytuacjach. W oparciu o monitorowanie i analizę podejmowanych działań oraz rozmowy z rodzicami, definiowane są obszary pracy wychowawczej, które wymagają wzmocnienia.

Wnioski:

1. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci realizowane w przedszkolu są spójne z umiejętnościami opisanymi w podstawie programowej i z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów ich realizacji.
2. Wiadomości nabywane przez wychowanków są przez nich wykorzystywane w życiu codziennym w przedszkolu i w domu.
3. Nauczyciele powszechnie monitorują osiągnięcia każdego dziecka, formułują wnioski oraz wdrażają działania, w celu poprawy efektywności procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci.
4. Dzieci mają poczucie bezpieczeństwa dzięki relacjom, które oparte są na szacunku i zaufaniu wśród członków społeczności przedszkolnej.
5. Przedszkole tworzy sytuacje, w których dzieci dokonują wyborów i podejmują decyzje i są za nie odpowiedzialne.
6. Nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia każdego dziecka, jednakże w niewystarczającym stopniu stosowane są różnorodne sposoby monitorowania.

Wymaganie1: Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się. LKO

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymaganie 1. obejmowała sześć obszarów: *Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tych procesów. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej. Nauczyciele pracują zespołowo. Wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych, współpracują przy ich realizacji i analizują efekty swojej pracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy.*

Podczas zajęć w przedszkolu nauczycielki organizują dzieciom zadania o różnym poziomie trudności, uwzględniają indywidualne potrzeby edukacyjne i rozwojowe każdego dziecka. Różnorodne zajęcia organizowane w przedszkolu umożliwiają dzieciom poznawanie otaczającego ich świata oraz rozwijają umiejętności i uzdolnienia. Metody i formy pracy stosowane przez nauczycielki odpowiadają potrzebom i możliwościom dzieci. Wystrój sali dostosowany jest do potrzeb dzieci. Stałe miejsce mają zabawki i kąciki zabaw, które rozmieszczone są na obrzeżu sali, co pozwala dzieciom lepiej orientować się w przestrzeni przedszkolnej. Zorganizowane są stałe kąciki zainteresowań, brakuje jednak kącika związanego z realizowaną tematyką. W przedszkolu w sposób systemowy planowane są procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. Monitorowanie procesów edukacyjnych odbywa się poprzez analizę podejmowanych działań przez dzieci, obserwacje rozwoju dziecka w grupach młodszych i diagnozę w grupach starszych oraz obserwacje sytuacji wychowawczych, udział

dzieci w uroczystościach, turniejach, konkursach, informacje pozyskane od rodziców, rozmowy indywidualne z rodzicami i dziećmi. Formułowane są wnioski dotyczące realizacji pracy wychowawczo-dydaktycznej, wynikające z prowadzonych obserwacji dzieci i diagnozy gotowości szkolnej. Nauczyciele stosują zróżnicowane metody i formy pracy, które ułatwia wszystkim dzieciom uczenie się i zapewnia im wszechstronny rozwój. Nauczyciele pracują zespołowo, wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych, współpracują przy ich realizacji i analizują efekty swojej pracy.

Wymaganie 5: Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymagania 5. obejmowała cztery obszary: W przedszkolu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuacje społeczna każdego dziecka. Informacje z przeprowadzonego rozpoznania są wykorzystywane w działaniach edukacyjnych. Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci z niepełnosprawnością oraz zajęcia specjalistyczne są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego dziecka. W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.

Nauczyciele zdobywają informacje o potrzebach i możliwościach dzieci opierając się na dokumentach, obserwacjach, sytuacjach edukacyjnych oraz wywiadach z rodzicami i dziećmi. Dostosowują swoje działania do potrzeb i możliwości dzieci, prowadzą pomoc psychologiczno-pedagogiczną, pracują indywidualnie z dzieckiem, różnicują stopień trudności w czasie zajęć, dostosowują wymagania do tempa pracy oraz wzmacniają dziecko pochwałą. Dzięki podejmowanym przez nauczycieli działaniom zauważalny jest wzrost zaangażowania dzieci w realizowane zadania. Nauczyciele wykorzystują różnorodne metody i formy pracy, udzielają pomocy, a pozyskane informacje z przeprowadzonych diagnoz i rozpoznania możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych oraz sytuacji społecznej dzieci wykorzystują do planowania pracy. W przedszkolach prowadzone są zajęcia rozwijające uzdolnienia, logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne oraz rewalidacyjne. W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.

Wnioski:

1. Organizowane i planowane procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci uwzględniają indywidualne potrzeby i możliwości każdego dziecka, co pozwala im na pełne korzystanie z oferty edukacyjnej przedszkola.
2. Wnioski z monitorowania przebiegu procesów wspomaganie i rozwoju dzieci służą do planowania i realizacji działań co przekłada się na jakościowy rozwój przedszkola, kadry pedagogicznej oraz dzieci.
3. Nauczyciele stosują na zajęciach zróżnicowane metody i formy pracy z dziećmi, dostosowane do ich potrzeb i możliwości, co zapewnia im wszechstronny rozwój i wsparcie.
4. W przedszkolu funkcjonują zespoły nauczycieli w ramach których podejmowane są różnorodne działania, obejmujące planowanie, realizację i ocenę efektywności procesów edukacyjnych, co wpływa korzystnie na jakość tej współpracy.

5. Nauczyciele w przedszkolu wspólnie rozwiązują problemy, wspierają się w pokonywaniu trudności w pracy z dziećmi.
6. Nauczyciele w różnorodny sposób analizują możliwości, potrzeby rozwojowe oraz sytuacje społeczną każdego dziecka. Współpracują w tym zakresie z rodzicami i specjalistami.
7. Prowadzone w przedszkolu zajęcia są adekwatne do rozpoznanych potrzeb dzieci, które uczestniczą w celowych działaniach podejmowanych przez nauczycieli.

Analiza jakościowa
wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w 7 szkołach podstawowych
w okresie XII – II roku szkolnego 2017/ 2018

Wymaganie 1: Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymaganie 1 obejmowała 10 obszarów: *Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów. Nauczyciele, w tym pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału. Sposób informowania ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.*

Podczas planowania procesu dydaktycznego nauczyciele uwzględniają wyniki diagnoz osiągnięć uczniów, korzystają z wiedzy innych nauczycieli i specjalistów, dostosowują działania do indywidualnych potrzeb ucznia, łączą przekazywaną wiedzę z innymi przedmiotami, wykorzystują pomoce dydaktyczne zgodnie z predyspozycjami uczniów. Grono pedagogiczne w ramach zespołów nauczycielskich współdziała w zakresie planowania, organizowania, realizowania i modyfikowania procesów edukacyjnych. Zespoły nauczycieli planują różnorodne działania dydaktyczno-wychowawcze, diagnozują osiągnięcia uczniów, analizują wyniki, frekwencje, omawiają lekcje koleżeńskie, organizację imprez, realizację projektów. Także wypracowują autorskie i nowatorskie metody kształcenia czy planują wsparcie dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy dydaktyczne, wychowawcze oraz związane z warsztatem pracy, dzięki czemu uczeń lepiej funkcjonuje w szkole. Problemy wychowawcze rozwiązują wspólnie z rodzicami, a w razie potrzeby zapraszają do współpracy pedagoga szkolnego, wicedyrektora lub dyrektora szkoły. Problemy dydaktyczne rozwiązywane są w zespołach nauczycielskich i dotyczą wsparcia dla ucznia. Nauczyciele umożliwiają uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie, jednak działania te nie są powszechne. Uczniowie mają niewielki wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Nauczyciele rzadko

umożliwiają uczniom realny wpływ na proces uczenia się. Dają uczniom możliwość wyboru tempa pracy, form pracy, materiałów, treści, co wskazuje, że uczniowie bardzo rzadko mają wpływ na przebieg lekcji, wybór metody pracy oraz zadania, a więc rzadko podejmują indywidualne decyzje w sprawie własnego rozwoju. Tylko część uczniów jest aktywna i ma możliwość brania odpowiedzialności za proces uczenia się. Nauczyciele zapoznają uczniów z celami uczenia się oraz formułowanymi wobec nich oczekiwaniami. Należy jednak podkreślić niski poziom aktywności uczniów w zakresie samodzielnego określania celów lekcji i kryteriów sukcesu. Nauczyciele stosują różnorodne metody nauczania i formy pracy, które uwzględniają zróżnicowane potrzeby uczniów, jednak zbyt rzadko wykorzystują metody aktywizujące, sprzyjające łatwiejszemu przyswajaniu materiału. Nauczyciele informują uczniów o postępach w nauce, nie są to jednak działania powszechne, najczęściej stosują krótki komentarz ustny lub pisemny. Uzyskana informacja zwrotna jest użyteczna, gdyż uczniowie twierdzą, że wiedzą, jak się uczyć, znają mocne strony, postanawiają się poprawić i wiedzą, co poprawić. Nauczyciele motywują uczniów i budują atmosferę przez stosowanie pozytywnych wzmocnień, uczniowie na ogół śmiało, bez obaw udzielają odpowiedzi, prezentują wyniki własnej pracy, rzadziej zadają pytania odnoszące się do poruszanych na lekcjach zagadnień. Obserwacje zajęć wskazują, że nauczyciele rozwijają umiejętność uczenia się, udzielają wskazówek, jak zapamiętać i znajdować informacje, robić notatki czy znaleźć sposób, jak się najlepiej uczyć, jednak działania te nie są powszechne. Nauczyciele nie odwołują się do zasad sprzyjających nabywaniu umiejętności, technik zapamiętywania, sposobów sporządzania notatek, korzystania z różnych źródeł oraz wpływu poszczególnych metod na sam proces uczenia się.

Wnioski:

1. Nauczyciele współpracują ze sobą we wszystkich obszarach pracy szkoły i wspólnie rozwiązują problemy, co przekłada się na uzyskiwanie pozytywnych efektów wychowawczych i dydaktycznych.
2. Nauczyciele w sposób systemowy rozpoznają potrzeby i możliwości uczniów, szkoły organizują odpowiednie zajęcia dla uczniów potrzebujących wsparcia oraz pomagają uczniom w trudnej sytuacji życiowej.
4. Uczniowie mają niewielki wpływ na przebieg procesu uczenia się, co nie sprzyja ich aktywności oraz kształtowaniu postawy odpowiedzialności za ten proces, działania realizowane przez szkołę nie spełniają ich oczekiwań i nie pobudzają do aktywnego uczestnictwa.
5. Nauczyciele rzadko odwołują się do procedur sprzyjających nabywaniu umiejętności, technik zapamiętywania, sposobów sporządzania notatek, co niekorzystnie wpływa na rozwijanie umiejętności uczenia się.
6. Stosowane podczas lekcji metody i formy pracy nie zachęcają uczniów do uczenia się, co sprawia, że w małym stopniu dostrzegają powiązanie nabywanej wiedzy z innymi przedmiotami i aktualnymi wydarzeniami, a także w większości nie nabywają umiejętności uczenia się.
7. Informacja zwrotna, którą otrzymują uczniowie oraz przestrzeganie zasad oceniania przez nauczycieli wpływają na motywację uczniów do nauki.

Wymaganie 5 Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymagania 1 obejmowała 10 obszarów: W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuacje społeczną każdego ucznia. W szkole lub placówce prowadzi się indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do potrzeb uczniów. Szkoła lub placówka pomaga przezwyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.

Nauczyciele rozpoznają możliwości, potrzeby rozwojowe i edukacyjne, sposoby uczenia się oraz sytuacje społeczną każdego ucznia, ale nie wszyscy rozmawiają z uczniami o tym, w jaki sposób lubią się uczyć o ich zainteresowaniach i zdolnościach. Nauczyciele stosują różne sposoby indywidualizacji w pracy z uczniami, jednak nie obejmują swoimi działaniami wszystkich uczniów. Najczęściej stosowane sposoby indywidualizacji to monitorowanie pracy uczniów, uwzględnianie ich tempa pracy, pomoc w pokonywaniu trudności. W szkołach planowane i realizowane są zajęcia w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Działania wspierające uczniów realizowane są też przez nauczycieli w bieżącej pracy dydaktycznej. W związku z realizacją potrzeb uczniów nauczyciele współpracują z instytucjami specjalistycznymi, które wspomagają szkołę w rozpoznawaniu problemów dzieci, ich sytuacji domowej, bytowej, często wspólnie rozwiązywane są trudne sytuacje życiowe dzieci. Nauczyciele, wychowawcy udzielają rodzicom wskazówek dotyczących pracy z dzieckiem w domu, prowadzą indywidualne rozmowy z rodzicami na temat bieżącej sytuacji szkolnej ucznia. Uczniowie uczęszczający do szkoły mają możliwość rozwoju swoich zainteresowań, pasji i talentów poprzez uczestnictwo w zajęciach dodatkowych prowadzonych przez nauczycieli. korzystają z oferty zajęć pozalekcyjnych, które są im potrzebne. Natomiast zajęcia organizowane w świetlicy są mało interesujące i atrakcyjne dla nich.

Wnioski:

1. Szkoły rozpoznają potrzeby i możliwości swoich uczniów w sposób systemowy, jednak diagnozowanie możliwości i potrzeb każdego ucznia nie jest powszechne.
2. Nauczyciele stosują różne sposoby indywidualizacji w pracy z uczniami, jednak nie obejmują swoimi działaniami wszystkich uczniów.
3. Szkoły podejmują adekwatne działania w celu przezwyciężania trudności ucznia wynikających z jego sytuacji społecznej.
4. Zajęcia organizowane w szkole są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb. Nauczyciele udzielają pomocy uczniom z trudnościami, natomiast zajęcia rozwijające nie dla wszystkich uczniów są atrakcyjne.

Analiza jakościowa
wyników ewaluacji zewnętrznych przeprowadzonych w 1 liceum ogólnokształcącym
w okresie XII – II roku szkolnego 2017/ 2018

Wymaganie 1: Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymaganie 1 obejmowała 10 obszarów: *Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów. Nauczyciele, w tym pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem i wspólnie rozwiązują problemy. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału. Sposób informowania ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach, tworząc atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.*

Nauczyciele na większości lekcji tłumaczą zrozumiałe zagadnienia, uczniowie wykazują zainteresowanie tematem, aktywnie uczestniczą w zajęciach, wykonują polecenia. Nauczyciele współpracują w zespołach w których analizowane są wyniki testów na wejściu, egzaminów zewnętrznych, osiągnięcia uczniów w trakcie semestru, roku szkolnego, analizowane są wyniki konkursów. Wspólnie rozwiązują problemy wychowawcze, dokonują wyboru i modyfikacji programów nauczania dla danego oddziału, planują pracę z uczniami zdolnymi i słabymi. Podczas zajęć nawiązują do wiedzy życia codziennego, wydarzeń w środowisku lokalnym, Polsce i na świecie. Zdaniem uczniów większość nauczycieli umożliwia im powiązanie wiedzy przedmiotowej i jej wykorzystanie w praktyce. Uczniowie mają wpływ i partycypują w organizowaniu i realizacji procesu uczenia się, znają stawiane przed nimi cele i oczekiwania. Nauczyciele stosują metody i formy pracy na lekcjach, które uwzględniają zróżnicowane potrzeby uczniów, udzielają im informacji zwrotnej wykorzystując krótki, ustny komentarz do wypowiedzi, rozwiązywanego zadania. Informacja zwrotna uzyskana od nauczycieli, daje uczniom możliwość poznania ich mocnych i słabych stron oraz wiedzę w jaki sposób się uczyć aby nadrobić zaległości. Nauczyciele motywują uczniów i budują atmosferę poprzez stosowanie pozytywnych wzmocnień, jednak tylko na pojedynczych lekcjach uczniowie śmiało udzielali odpowiedzi, prezentowali wyniki własnej pracy oraz zadawali pytania odnoszące się do poruszanych na lekcjach zagadnień. W opinii uczniów dostają od większości nauczycieli wskazówki dotyczące: zapamiętywania informacji, przypominano im jak mają robić przydatne notatki oraz otrzymują pomoc w zastanowieniu się, czego się nauczyli, nauczyciele wskazują im jak mają znajdować i zapamiętać ważne informacje.

Wnioski:

1. Nauczyciele współpracują w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych, co pozwala skutecznie rozwiązywać problemy w szkole i służy rozwojowi uczniów.
2. Nauczyciele umożliwiają uczniom powiązanie wiedzy przedmiotowej i jej wykorzystanie w praktyce, natomiast rzadko stwarzają możliwość odwoływania się do wiedzy z innych przedmiotów, doświadczeń pozaszkolnych lub wydarzeń w Polsce i na świecie.
3. Uczniowie mają wpływ na organizację i realizację procesu uczenia się, znają stawiane przed nimi cele uczenia się i oczekiwania, nauczyciele udzielają im, satysfakcjonującej informacji zwrotnej o ich postępach w nauce.

Wymaganie 5 Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.

Ewaluacja zewnętrzna problemowa prowadzona w zakresie wymagania 1 obejmowała 10 obszarów: W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. W szkole lub placówce prowadzi się indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do potrzeb uczniów. Szkoła lub placówka pomaga przezwyciężyć trudności ucznia wynikające z jego sytuacji społecznej. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów z niepełnosprawnością są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.

Wszyscy nauczyciele rozpoznają możliwości, potrzeby rozwojowe i edukacyjne, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Prowadzone są w tym celu rozmowy wielokierunkowe, obserwacje uczniów podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Wychowawcy i pedagog szkolny zbierają informacje na temat ucznia i jego rodziny podczas wymiany informacji między instytucjami wspierającymi szkołę. Wsparcie udzielone przez nauczycieli jest dostosowane do potrzeb uczniów. Nauczyciele respektują zróżnicowane tempo pracy uczniów, wspomagają indywidualnie podczas wykonywania zadań na lekcji. W szkole podejmowane są skuteczne działania profilaktyczne służące przezwyciężaniu trudności wynikających ze społecznej sytuacji uczniów. Szkoła współpracuje z poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz deklaruje współpracę z instytucjami specjalistycznymi w celu udzielania pomocy uczniom w trudnościach wynikających z ich sytuacji społecznej, jeżeli będzie taka potrzeba. W szkole prowadzone są, w wyniku rozpoznanych potrzeb, adekwatne i różnorodne zajęcia pozalekcyjne i wspierające. O ich efektywności świadczy poprawa wyników w nauce i rozwój zdolności. Dla ucznia, który ma opinie poradni organizowane są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z j. polskiego zgodnie z zaleceniami, dla pozostałych są kółka zainteresowań z: geografii, chemii, j. angielskiego, matematyki.

Wnioski:

1. Nauczyciele rozpoznają środowisko swoich uczniów, ich możliwości i potrzeby, dostosowują wymagania, dzięki czemu młodzież osiąga sukcesy na miarę swoich możliwości.
2. Niewystarczające metody przekazywanie uczniom informacji zwrotnej może utrudniać indywidualny proces uczenia się.
3. Uczniowie otrzymują w szkole wsparcie adekwatne do swoich potrzeb, dzięki systemowemu rozpoznawaniu ich sytuacji szkolnej i społecznej oraz podejmowaniu działań we współpracy z wieloma instytucjami zewnętrznymi.

**Analiza ilościowa
przeprowadzonych kontroli, przewidzianych w planie nadzoru pedagogicznego LKO,
w okresach: IX-II, III-VIII
roku szkolnego 2017/2018**

Temat kontroli*	Plan	Przeprowadzone kontrole przewidziane w planie nadzoru LKO					
		IX 2017 - II 2018		III 2018 – VIII 2018		Ogółem	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
1.	21	0	0			0	0
2.	5	0	0			0	0
3.	32	0	0			0	0
4.	20	20	100			20	100
Razem	78	20	100			20	25,6

*Temat kontroli, przewidzianej w planie nadzoru pedagogicznego Lubuskiego Kuratora Oświaty:

1. Zgodność z przepisami prawa przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do przedszkoli na rok szkolny 2018/2019.
2. Ocena prawidłowości realizacji zadań szkół i przedszkoli w zakresie organizacji nauki języka mniejszości narodowej, etnicznej i języka regionalnego oraz własnej historii i kultury.
3. Ocena prawidłowości zapewnienia warunków i organizacji kształcenia uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych.
4. Ocena prawidłowości współpracy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych z przedszkolami i szkołami.

**Analiza jakościowa
wyników kontroli, przewidzianych w planie nadzoru pedagogicznego LKO,
przeprowadzonych w okresie IX 2017 – II 2018
roku szkolnego 2017/2018**

Temat kontroli	Typ szkoły lub placówki	Liczba zaleceń
Ocena prawidłowości współpracy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych z przedszkolami i szkołami.	publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne	0

Kontrola dotyczyła współpracy publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych z przedszkolami i szkołami, w okresie od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Kontrolą objęto 100% wskazanych powyżej poradni, w okresie od 13 do 22 grudnia 2017 roku.

Podczas przeprowadzenia kontroli informacje pozyskano na podstawie przedłożonej przez dyrektorów dokumentacji.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dyrektor kontrolowanej poradni psychologiczno-pedagogicznej mógł udzielić kontrolującemu wyjaśnień, dotyczących przyczyn zaistniałych nieprawidłowości. Wyjaśnienia dyrektora poradni określały wówczas przyczyny zaistniałych nieprawidłowości oraz opisywały działania, które zostaną podjęte w celu ich usunięcia.

Wyniki i wnioski:

1. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne współpracują z przedszkolami, szkołami i placówkami w udzielaniu i organizowaniu przez przedszkola, szkoły i placówki pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz opracowywaniu i realizowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych oraz indywidualnych programów zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.
2. Poradnie podejmują współpracę, na pisemny wniosek dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, lub rodzica dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego, w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka niepełnosprawnego albo pełnoletniego ucznia niepełnosprawnego.
3. Udzielają wsparcia merytorycznego nauczycielom, wychowawcom grup wychowawczych i specjalistom udzielającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce w następujących formach:
 - udział w spotkaniach odpowiednio nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów,
 - udział w zebraniach rad pedagogicznych,
 - warsztaty,
 - grupy wsparcia,
 - wykłady i prelekcje,
 - prowadzenie mediacji,
 - interwencja kryzysowa,
 - działalność informacyjno-szkoleniowa,
 - organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń.
4. Zespoły orzekające działające w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w celu uzyskania informacji o problemach dydaktycznych i wychowawczych ucznia, zasięgają opinii nauczycieli szkoły, do której uczeń uczęszcza lub wychowawców placówki, w której uczeń przebywa.
5. Nauczyciele z poradni psychologiczno-pedagogicznych, na wniosek dyrektora szkoły, uczestniczą w spotkaniach zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem w szkole, opracowującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny. Uczestniczą także w dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia dokonywanej w szkole.

Wyniki przeprowadzonych kontroli nie stanowiły podstawy do wydania dyrektorom poradni zaleceń.

**Analiza ilościowa
przeprowadzonych kontroli, w trybie działań doraźnych
w okresie od 1 września 2017 r. do 28 lutego 2018 r.**

Wniosek:	Liczba przeprowadzonych kontroli		
	IX-II	III-VIII	Ogółem
Ministra Edukacji Narodowej	3		3
Rzecznika Praw Dziecka	2		2
Kuratora Oświaty	48		48
Prokuratury	0		0
Rzecznika Praw Obywatelskich	2		2
Organu prowadzącego	1		1
Rodziców	38		38
Nauczycieli	2		2
Uczniów	2		2
Innych podmiotów	3		3
Razem	101		101

**Analiza ilościowa
kontroli, w trybie działań doraźnych, przeprowadzonych w okresie
od 1 września 2017 r. do 28 lutego 2018 r.**

Typ szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych kontroli		
	IX-II	III-VIII	Ogółem
Przedszkola	6		6
Szkoły podstawowe	68		68
Gimnazja	2		2
Licea ogólnokształcące	13		13
Technika	6		6
Zasadnicze szkoły zawodowe	0		0
Branżowe szkoły I stopnia	0		0
Szkoły policealne	1		1
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	1		1
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	1		1
Inne	3		3
Razem	101		101

**Analiza jakościowa wyników kontroli, w trybie działań doraźnych, przeprowadzonych
w okresie od 1 września 2017 r. do 28 lutego r.**

Obszar wg kategorii MEN	Typ szkoły lub placówki										Liczba zaleceń	
	P	S P	G	L O	T	Z S Z	B I S	S P O L	SO S W	P P P		I N N E
Zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami		4	1	1								6
Realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania		6	1	1								8
Przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki		4		1								5
Przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	1	8	2	4								15
Przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	1	17		2								20
Zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki	1	13									2	16
Przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 14 ust. 3 ustawy <i>Prawo oświatowe</i>												0
Inne	2	32	3	12	5			1			2	57
Razem	5	84	7	21	5			1			4	127

Wnioski:

Wyniki kontroli wskazują na konieczność podjęcia przez dyrektora szkoły/placówki działań zmierzających do poprawy jakości pracy szkoły/placówki w zakresie:

1. Przestrzegania praw dziecka i praw ucznia, w tym:
 - organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej wynikającej z zaleceń i wskazań określonych w opiniach i orzeczeniach,
 - realizacji zadań pedagoga/psychologa wynikających z pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. Zapewniania przez dyrektora szkoły/placówki bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole/placówce.
3. Sprawowania przez dyrektorów nadzoru pedagogicznego nad organizacją, przebiegiem i dokumentowaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym realizację zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych zawartych w orzeczeniach lub opiniach, a także w zakresie organizacji i przebiegu zajęć edukacyjnych oraz prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.
4. Stosowania zgodnych z prawem zapisów w statucie oraz ich przestrzegania